PDF-XChange Viewer
Click to buy NOW!
www.docu-track.com
PDF-XChange Viewer
Click to buy NOW!
www.docu-track.com

PDF-XChange Viewer Click to buy NOW! www.docu-track.com

BEDELİ ÇANAKKALE'DE ÖDENECEKTİR!*

Ahmet APAYDIN
Araştırmacı, Yazar

"Mekteb-i Sultani öğrencilerinden Mehmed Muzaffer'in, bulunduğu birliğin kamyon ve otomobil lastiği ile bazı malzemelere ihtiyaç duyması üzerine İstanbul'a gidip, vatan sevgisi ve sorumluluk bilinciyle vazifesini başarıyla yerine getirmesini anlatan bu hikâye; Çanakkale Savaşları esnasında cereyan eden olay arasında halka mal olmuşların içinde en başta akla gelenlerindendir. Buna rağmen Çanakkale ruhunu daha iyi idrak etmeye vesile olması amacıyla tekrar tekrar okuyup üzerine düşünmek faydalı olacaktır."

* Yazıda bahsi geçen hadise ilk defa, kahramanımız Mehmed Muzaffer gibi kendisi de Galatasaraylı (Mekteb-i Sultânî) olan gazeteci – yazar Ziyad Ebüzziya (1911-1994) tarafından ortaya çıkarılmış ve Lale Mecmuası'nın Temmuz 1984 tarihli 2. sayısında yayınlanmıştır. Bu yazı, Ziyad Ebüzziya'nın Lale Mecmuası'nda yayınlanan yazısından istifade edilerek kaleme alınmıştır.

PDF-XChange Viewer Click to buy NOW! www.docu-track.com

Birinci Dünya Savaşı esnasında garbın ve şarkın en çetin güçleriyle savaşmak zorunda kaldık. Dünya üzerine doğan bu son güneşin, son dinin son koruyucusunun evlatları vatanları, dinleri için kanlarının ve canlarının son demine dek birçok cephede aynı anda birçok düşmanla savaştılar. Kimi zaman gırtlak gırtlağa, kimi zaman süngü süngüye... Bu cephelerden biri var ki, herkesin gözü onda, yüreği ondaydı. Osmanlı diyarında gençler sıra sıra dizilmişti, kimi mektepte, kimi medresede talebe...

Gönüllülerin kaydedildiği sırada bekleyenlerden biri de Mekteb-i Sultânî talebelerinden Mehmed Muzaffer. Üç aylık talimden sonra artık cephedeki yerini almaya hazır hale gelen Mehmed Muzaffer, Mart 1916'da zabit namzedi olarak Çanakkale'ye gönderilmişti. O, Çanakkale'ye vardığında İngilizler ve Fransızlar büyük yenilgiler sonucu kaçıp gitmişlerdi.

İmroz ve Bozcaada'da üs kuran düşman, tayyareleri ve gemilerindeki uzak menzilli toplarıyla ara sıra yoklasa da, o gırtlak gırtlağa çarpışılan sekiz ay çoktan geçmişti. Çanakkale'deki Osmanlı birlikleri ise Kafkas, Irak ve Filistin cephelerine sevk edilecekti. Birlikler, hazırlanmak ve noksanlarını gidermek üzere emir almışlardı. Mehmed Muzaffer'in bulunduğu birliğin kamyon ve otomobil lastiği ile bazı malzemelere ihtiyacı vardı. Bu tür ihtiyaçlar ancak İstanbul'dan sağlanabilmekteydi. İhtiyaçların giderilebilmesi için birliğin komutanı, askerlerden uyanık ve becerikli İstanbul çocuğunu, Mehmed Muzaffer'i, gerekli malzemenin temini için İstanbul'a göndermişti. Komutan, malzeme temini için lüzumlu paranın kendisine verilmesi için Erkan-ı Harbiye Nezareti'ne yazdığı mektubu da Mehmed Muzaffer'e vermişti.

O yıllarda İstanbul yollarında otomobil veya bir kamyona rastlamak neredeyse imkânsızdı. Bu tür vasıtaların azlığı bu vasıtalara ait alet, edevat ve malzemenin de ender bulunmasına neden olmaktaydı. Olanlar ise karaborsadaydı. Mehmed Muzaffer, İstanbul'a ayak basar basmaz malzemelerin peşine düşmüş ve sonunda Karaköy'de bir Yahudi'nin dükkânında istediklerini bulmuştu. Yahudi tüccarla pazarlığını yaptıktan sonra İstanbul'daki ikinci durağı, alacağı malzemelerin parasını tahsil etmek için Erkan-ı Harbiye Nezareti olmuştu. Harbiye'deki muhatabı yaşlı yarbay uzatılan belgeyi alıp okuduktan sonra Mehmed Muzaffer'e "Ne alınacak?" diye sormuş, "Otomobil ve kamyon lastiği efendim." Cevabını alınca "Bana bak oğlum! Ben askerimin ayağına postal, sırtına kaput alacak parayı bulamıyorum. Sen otomobil lastiğinden bahsediyorsun! Haydi, yürü git; insanı günaha sokma. Para mara yok!" cevabını vermiştir.

Beklemediği bu sert ama bizzat hakikat olan cevabı alan Mehmed Muzaffer ağır adımlarla Harbiye Nezareti'nden ayrılır. Bulunduğu birliğin o malzemelere ihtiyacı vardır ve komutanı ona güvenmiş, onca arkadaşının içinden onu seçmiştir. Ne yapıp edip birliğine eli boş dönmek istemeyen Mehmed Muzaffer, bu düşünceler içerisinde Harbiye Nezareti'nden çıkıp Beyazıt Meydanı'na vardığı sırada aradığı sorunun cevabını bulmuştu.

Koşar adımlarla Yahudi tüccarın dükkânına gidip tüccara; "Paranın bana ödenme işlemleri akşamüstü bitecek. Ezandan sonra gelip malları alamam, gece koyacak yerim de yok. Yarın öğleden evvel vapurum Çanakkale'ye kalkıyor, yetişmem lazım. Onun için, sabah ezanında geleceğim. Malları o vakte mutlaka hazır edin." der. Tüccardan "Pekâlâ" cevabını alır. Tam dönmüş uzaklaşacakken geriye dönüp "Altın para vermiyorlar, kâğıt para verecekler." diye de ekler. Yahudi tüccarın buna da bir itirazı yoktur.

Mehmed Muzaffer, Merkez Komutanlığı'ndan tahsis ettiği araba ile bir sonraki günün sabahında Yahudi tüccarın dükkânına gelir. Gün henüz aydınlanmamıştır. Mallar hazırdır ve

PDF-XChange Viewer Click to buy NOW! www.docu-track.com

alelacele araca yüklenir. Alınacaklar kamyona yüklendikten sonra Mehmed Muzaffer elindeki yüzlük kaimeyi Yahudi tüccara uzatır. Yahudi tüccar gaz lambasının sönük ışığında Mehmed Muzaffer'in uzattığı kâğıt parayı alır.

Mehmed Muzaffer, birkaç saat sonra yanında kendisinden istenen malzemeler, yüreğinde kendisine verilen emri yerine getirmenin ve birliğine eli boş dönmemenin huzuruyla Çanakkale'ye doğru yola çıkan vapurdadır. Muzaffer, Çanakkale'ye vardıktan kısa süre sonra birliği Sinâ Cephesi'ne yollanır ancak Gazze'den geri dönemez. Bu zeki ve becerikli vatan evladı Gazze'de İngilizlere karşı verdiği mücadelede şehit düşmüştür.

Mehmed Muzaffer, Yahudi tüccara ödeyecek parası olmadığından, Osmanlı'da o gün için paraların basıldığı kâğıdın aynısını Karaköy'deki kırtasiyecilerinden temin etmiş, bütün gece çini mürekkebi ve boya ile ilk bakışta gerçeğinden ayırt edilemeyecek nefasette taklit bir para yapmayı başarmıştır. Dönemin "kaime" ismi verilen kâğıt paralarının en büyüğü elli kaimedir. Ancak Muzaffer'in alacağı malzemelerin tutarı bundan fazladır. Bir gecede iki elli kaime çizmeyi yetiştiremeyecek olduğundan olsa gerek Yahudi tüccara vermek için 100 kaime hazırlamıştır. O dönemde basılan kâğıt paraların altında "**Bedeli Dersaadet'te altın olarak tesviye edilecektir**" ibaresi bulunmaktadır. Mehmed Muzaffer bunu değiştirerek "**Bedeli Çanakkale'de altın olarak tesviye edilecektir**" ibaresini yazmıştır.

Yahudi tüccar birkaç gün sonra elindeki yüzlük kaimeyi altın olarak tesviye etmek üzere Osmanlı Bankası'na gittiğinde olayın farkına varır. Zira elindeki para çoktan Çanakkale'de Mehmetçiğin kanıyla tesviye edilmiştir. Yahudi tüccar bu olayı pek mesele etmemiş ancak olay kısa bir süre sonra tüm İstanbul'da duyulmuştur. Şimdiye kadar yeryüzünde emsali görülmemiş olan bu hadise, Şehzade Abdülhalim Efendi tarafından duyulunca, şehzade bir adamını yollayarak Yahudi tüccarı buldurmuş, karşılığını altın olarak ödeyerek parayı aldırmıştır. Çok zarif, sedef kakmalı ve içi kadife döşeli bir çekmeceye yerleştirerek İstanbul Polis Okulu'ndaki Emniyet Müzesi'ne hediye edilen bu paha biçilemez eser, 1917'den 1979'a kadar bu müzede muhafaza edilmiştir. 1970'lerde Polis Okulu'nun Ankara'ya taşınması ile Ankara'ya nakledilmiştir. Bugün Ankara Gölbaşı'ndaki Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü bünyesindeki Belge İnceleme Laboratuvarı'ndaki çelik bir kasada koruma altında tutulan tarihi paranın, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün açmayı planladığı polis müzesinde sergilenmesi planlanmaktadır. O enfes sedef kakmalı çekmecesi hakkında ise maalesef malumat bulunmamaktadır.